

Посвета – Дајана Лазаревић

НОВА СРПСКА РЕЧ – ЧАРОТА

За 71. рођендан проф. др Ивана Чароте (16. 9. 2023)

Толико пажње поклањамо људима које никада не би требало да поменемо, пуни су мас-медији њихове срамоте и незнања, а тако мало говоримо о нашим часним и поштеним савременицима, а – **истинским великанима**. Ти великани су скромни и ненаметљиви људи, живе тихо међу нама и немају потребу за експонирањем – деле судбину са својим народом и раде оно што најбоље знају. То су људи који живе вечно, кроз своја неизбрисива дела, задужујући будуће генерације, које ће читати о њима и истраживати колективно наслеђе. Један такав великан је и главни актер текста пред нама – **проф. др Иван Алексејевич Чарота** из Минска, који већ **5 деценија** неуморно „брани“ и промовише српску реч у својој отаџбини Белорусији.

Професор Иван Чарота је рођен 16. септембра 1952. године у селу Лишчики, Кобринског рејона, Брестке области, у Совјетској Белорусији. Кандидатску дисертацију

одбранио је у Лењинграду 1986. године, а докторску – у Минску 1998. године. Своја научна интересовања усмерио је првенствено на **књижевности и културе словенских народа**. Водећи је југослависта Белорусије, високоауторитетни специјалиста у области компаративне књижевности и културологије; **аутор, приређивач и преводилац 145 књига и брошура и 640 научних радова**. Иностранци је члан САНУ-а.

Члан је Удружења књижевника СССР-а (односно, **Удружења књижевника Белорусије**), као и **Русије и Србије**. Више од двадесет и пет година, налази се на челу бироа за уметничко превођење и књижевне везе Удружења књижевника Белорусије, а бави се превођењем са српског, хрватског, словеначког, македонског, пољског и других језика на белоруски и руски језик, као и са белоруског и руског на српски језик. Професор Чарота је члан **11 редакција периодичних издања** (6 страних), научни саветник Белоруске Енциклопедије; Секретар библијске комисије Белоруског Егзархата Руске православне цркве и извршни уредник часописа „Православље“. Главни и одговорни уредник је електронске библиотеке српско-белоруских веза Пројекат Растко – Белорусија.

Професор Чарота је **добитник десетина награда, носилац бројних медаља и ордена**, које додељују Белорусија, Русија и Србија. Награду Р. Белорусије „За духовни препород“ понео је два пута (2003. и 2019. године), носилац је Ордена Светог Саве 3. степена, који је доделила Српска православна црква (2004), Орден Преподобног Сергеја Радоњешког 3. степена (Руска православна црква, 2002), Орден светитеља Кирила Туровског 2. степена (Белоруска православна црква, 2012) и многе друге.

Од 2019. године до данас, врло занимљива дела Ивана Чароте можемо да читамо на српском језику, а у питању су углавном његови приређивачки радови. У поменутој години белоруској и српској јавности је приредио изузетно дело – **„Антологију белоруске хришћанске поезије“**, која је изашла у издању Сотри-Теча у Београду. Издање на белоруском језику појавило се 2001. године и посвећено је двомиленијумском постојању хришћанства. У 2020. години проф. Чарота је приредио књигу **„Златна птица – белоруске народне бајке“** (УПС, 2020), потом збирку песама **„Наслеђе“** Јанка Купале (Алма, 2020), **„Жива вода – белоруска народна предања и легенде“** (Алма, 2021).

Можемо да кажемо да је ова, 2023. година једнако плодна као и претходне за проф. Чароту. У издању Института за политичке студије изашла је збирка ауторских научних чланака професора под насловом: **„Видици једног Белоруса – Белосрбина“** у преводу са белоруског језика. Исте године добио је Похвалу на Дринским књижевним сусретима и могућност да објави још једно своје приређивачко дело: **„Антологију белоруске књижевности за децу“**, која ће се појавити пред читаоцима у 2024. години.

Такође, у 2019/20. години је започета једна значајна акција – превођење био-библиографије проф. И. Чароте на светске језике, за потребе Википедије – слободне енциклопедије. Данас се његова биографија налази на **18 страница** (можемо да кажемо – на **14 различитих језика света**) и сматрамо да ће се тај број повећати у будућности.

Колики је допринос проф. И. Чароте српској култури – не постоји мерило које би могло верно да представи његов допринос током 5 деценија рада. Мало је један чланак,

да се макар штуро наброје сва његова постигнућа и културно богатство које оставља будућим генерацијама Србије и Белорусије. Како да му захвалимо – ширимо реч о њему, читајмо његове преводе и књиге. И имајмо на уму једну врло битну ствар: тамо негде, на истоку Европе, у нама братској земљи, у најчистијем граду на свету, живи један научник, професор и велики човек. Он је чудо нашег доба. Он је неуморни борац за српску реч. Он је Белорус, али његово срце припада Србији. Његово име је Иван Чарота.

О АУТОРКИ

Дајана Лазаревић, рођена је 1993. године у Шапцу), тренутно на докторским студијама на Филолошком факултету у Београду. Преводи са енглеског, руског и белоруског језика на српски и до сада је превела више од 50 књига (из области књижевности за децу и одрасле и науке). Запослена на Институту за политичке студије у Београду.

Награђивана у Србији, Русији, Белорусији и Казахстану за своје радове.